

Αριθμός 1926

ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2001 ΜΕΧΡΙ 2009
 (ΝΟΜΟΙ 30(I) ΚΑΙ 122(I) ΤΟΥ 2001, 139(I) ΤΟΥ 2002, 10(I) ΚΑΙ 80(I) ΤΟΥ 2003,
 144(I) ΤΟΥ 2004, 117(I) ΤΟΥ 2005, 9(I) ΚΑΙ 82(I) ΤΟΥ 2007 ΚΑΙ 108(I) ΤΟΥ 2009)

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 10

Ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περι Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι 2009 (εφεξής καλούμενων ως ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Υγείας, βάσει της Απόφασης 2012/21/ΕΕ για την Παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Το Υπουργείο Υγείας, ως Αρμόδια Αρχή, κοινοποίησε στις 12 Οκτωβρίου 2015 στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων προσχέδιο μέτρου κρατικών ενισχύσεων υπό τον ως άνω Τίτλο (εφεξής το «Μέτρο»), το οποίο αφορά στην παροχή, από την Αρμόδια Αρχή, κρατικής ενίσχυσης, υπό μορφή αντιστάθμισης, για την ιδρυση, λειτουργία ή επέκταση προγραμμάτων μη προβληματικών φορέων, που δραστηριοποιούνται στις περιοχές, οι οποίες ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και παρέχουν υπηρεσίες σε θέματα, που έχουν άμεση σχέση με τον τομέα της υγείας, τα οποία θεωρούνται αναγκαία, σύμφωνα με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, που επικρατεί στην Κύπρο. Στις 4 Φεβρουαρίου 2015 κοινοποιήθηκε στον Έφορο προσχέδιο «Συμφωνίας Ανάθεσης», ως αναπόσπαστο μέρος του Μέτρου, το οποίο δεν είχε περιληφθεί στην προειρηθείσα κοινοποίηση της 12^{ης} Οκτωβρίου 2015, ώστε η κοινοποίηση του μέτρου κρατικής ενισχυσης να είναι πλήρης.

Οι προειρηθείσες υπηρεσίες στο Μέτρο, ονομάζονται από την Αρμόδια Αρχή ως Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (εφεξής «ΥΓΟΣ»). Σκοπός δε της κοινοποίησης στον Έφορο είναι η αξιολόγηση της συμβατότητας του Μέτρου με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Μέρος του Μέτρου, ως Παράρτημα VI, αποτελεί Έντυπο Αίτησης, το οποίο θα υποβάλλεται από ενδιαφερομένους προς την Αρμόδια Αρχή για συμμετοχή στο Μέτρο. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας που περιγράφεται στο Μέτρο, θα υπογράφεται Συμφωνία Ανάθεσης με τους επιλεγέντες φορείς.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:

(α) Αρμόδια Αρχή

Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή του κοινοποιηθέντος Μέτρου είναι το Υπουργείο Υγείας.

(β) Στόχος του κοινοποιηθέντος Μέτρου

Το Μέτρο αποσκοπεί στην παροχή στην Αρμόδια Αρχή της δυνατότητας χορήγησης κρατικής ενίσχυσης, ως αντιστάθμισης, για την ιδρυση, λειτουργία ή επέκταση προγραμμάτων μη προβληματικών φορέων, που δραστηριοποιούνται στις περιοχές που ελέγχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία και παρέχουν υπηρεσίες σε θέματα που έχουν άμεση σχέση με τον τομέα της υγείας τα οποία θεωρούνται αναγκαία, σύμφωνα με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση που επικρατεί στην Κύπρο. Η έννοια του φορέα επεξηγείται κατωτέρω στην υποενότητα (γ) της παρούσας ενότητας της Απόφασης ως οι δικαιούχοι του Μέτρου. Η Αρμόδια Αρχή, βάση του Μέτρου, θεωρεί τις κρατικές αυτές ενισχύσεις για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών ως ΥΓΟΣ με βάση το Άρθρο 106, παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ») και ως εκ τούτου η Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (εφεξής η «Επιτροπή») της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για τις κρατικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση ΥΓΟΣ¹ (εφεξής η «Απόφαση ΥΓΟΣ») να αποτελέσει τη νομική βάση του Μέτρου.

Νοούμενο ότι πληρούνται οι πρόνοιες του Μέτρου, η κρατική ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή:

(i) χορηγίας που καλύπτει μέρος των εξόδων για προγράμματα υγείας και προγράμματα προαγωγής της υγείας, πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης και διάγνωσης ασθενειών, καθώς και έξοδα λειτουργίας (μισθοί, κλπ) και δαπάνες αγοράς εξοπλισμού/επίπλων και

(ii) για οκοπούς ανέγερσης/αγοράς κτηρίων, παραχωρείται συνολική χορηγία ύψους μέχρι 50% της συνολικής δαπάνης ανέγερσης/επέκτασης/αγοράς κτηρίου. Σε κάθε περίπτωση το ανώτατο ποσό χορηγίας δεν θα υπερβαίνει τις €100.000, υπά φορέα. Η παραχώρηση χορηγίας αποκλειστικά για σκοπούς ανέγερσης/ επέκτασης/ αγοράς κτηρίων, δύναται να παραχωρηθεί μόνο όταν, ο φορέας αποδειγμένα έχει εξαντλήσει κάθε περιθώριο για χρηματοδότηση από όλους εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους. Η κρατική χορηγία θα παραχωρείται σταδιακά και σύμφωνα με την εξέλιξη των εργασιών ανέγερσης και την υποβολή από το φορέα πιστοποίησης πριν την καταβολή της επόμενης δόσης ότι το πιστοποτό του έργου που ήδη εκτελέστηκε, σε σχέση με το συνολικό έργο, ισούται με το πιστοποτό της χορηγίας που ήδη καταβλήθηκε. σε σχέση με το συνολικό ποσό της χορηγίας που εγκρίθηκε.

Το ύψος της συνολικής χορηγίας που παραχωρείται (ενίσχυσης) στο πλαίσιο του Μέτρου στο συγκεκριμένο φορέα δεν θα υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος.

Η παροχή κρατικής ενίσχυσης μέσω του Μέτρου γίνεται στη βάση εγγράφου/ συμφωνίας ανάθεσης με το φορέα.

(γ) Δικαιούχος του Μέτρου

Δικαιούχοι του Μέτρου είναι σωματεία, ιδρύματα, οργανισμοί, οργανώσεις, ομοσπονδίες, σύνδεσμοι, κέντρα θεραπείας και αποκατάστασης, κέντρα ενημέρωσης εγγεγραμμένα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, που

¹ Απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 7, της 11.1.2012, σ. 3 – 10).

ασχολούνται κατά κύριο λόγο και συστηματικά με την εθελοντική προσφορά υπηρεσιών υγείας και προγραμμάτων προαγωγής της υγείας, πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης και διάγνωσης ασθενειών, με σκοπό την αντιμετώπιση των αναγκών αυτών, έχουν ως κύριο σκοπό της ιδρυσης και λειτουργίας τους, σύμφωνα με το καταστατικό τους, την ικανοποίηση αναγκών στον τομέα της υγείας, καθώς και την προαγωγή της υγείας ή συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

(δ) Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Μέτρου, το Υπουργείο Υγείας, ως Αρμόδια Αρχή, δύναται να καθορίζει προτεραιότητες και κριτήρια στους τομείς που επιχορηγούνται (βάσει του Μέτρου), ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες στον τομέα της υγείας, συνθήκες και τάσεις που επικρατούν στην Κύπρο. Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο προτεραιότητα δίνεται στην επιχορήγηση προγραμμάτων/ενέργειών που καλύπτουν ανάγκες του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου, που δεν καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας και κρίνονται αναγκαία, που συμπληρώνουν το έργο του Υπουργείου Υγείας, διασφαλίζουν υψηλού επιπέδου προσφέρομενες υπηρεσίες και που ανταποκρίνονται στις δυνατότητες της οργάνωσης να τα εκτελέσει. Το Υπουργείο Υγείας, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν, δύναται να καθορίζει επιπρόσθετες προτεραιότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένης προκήρυξης.

Σύμφωνα με τις προτεραιότητες αυτές, το Υπουργείο Υγείας, μπορεί να ζητά από ενδιαφερομένους να υποβάλουν αίτηση για την κάλυψη των εν λόγω υπηρεσιών με προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Οι όροι καθώς και το αντικείμενο της υπηρεσίας η οποία θα καλύπτεται στην κάθε προκήρυξη.

Το Υπουργείο Υγείας μπορεί να ζητήσει από ενδιαφερομένους (Δικαιούχους του Μέτρου) να υποβάλουν αίτηση, για την κάλυψη υπηρεσιών, οι οποίες δεν καθορίζονται στο άρθρο 4 του Μέτρου, σε περίπτωση που διαπιστώσουν ότι προκύπτουν άλλα αναφυόμενα προβλήματα υγείας.

Νοούμενο ότι το προτεινόμενο από το δικαιούχο Πρόγραμμα εμπίπτει στην προτεραιότητα του Υπουργείου Υγείας, κρατική ενίσχυση, υπό μορφή αντιστάθμισης (ως αυτή περιγράφεται στη συνέχεια της Απόφασης) για την εν λόγω υπηρεσία, μπορεί να δοθεί σε Πρόγραμμα Δικαιούχου, που ικανοποιεί το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, με βάση μελέτη, στατιστικά στοιχεία ή και σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, ότι:

- ✓ προσφέρει ή έχει τη δυνατότητα και την υποδομή να προσφέρει υπηρεσία για αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας ή/και ικανοποίηση αναγκών υγείας, που σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας δεν καλύπτονται επαρκώς από τις υφιστάμενες κρατικές ή μη κυβερνητικές υπηρεσίες, ή άλλους φορείς που λειτουργούν στη συγκεκριμένη ή την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή.
- ✓ προγραμματίζει την επέκταση της υπηρεσίας υγείας που ήδη προσφέρει και που, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας, έχει αποδειχθεί η αναγκαιότητα της επέκτασης αυτής στον τομέα της εξυπηρετεί.
- ✓ επάρκεια του δικαιούχου σε οικονομικούς και/ή ανθρώπινους πόρους ώστε το Πρόγραμμα να είναι βιώσιμο και ο δικαιούχος να μπορεί να υλοποιήσει και συνεχίσει τη λειτουργία του, χωρίς να εξαρτάται μόνο ή κατά κύριο λόγο από την κρατική ενίσχυση. Προς τούτο, θα πρέπει ο δικαιούχος να υποβάλει στο Υπουργείο Υγείας, μαζί με την αίτηση για χορηγία για νέο Πρόγραμμα ή Πρόγραμμα που θα επιχορηγηθεί για πρώτη φορά, και ανεξάρτητη μελέτη βιωσιμότητας, όπου να περιλαμβάνει αναλυτική περιγραφή του νέου προγράμματος με αναλυτική κατάσταση εσόδων/εξόδων.
- ✓ σε περίπτωση που διατηρεί αναξιοποίητες καταθέσεις ή αποθεματικό συσσωρευμένων κερδών ή αποθεματικό από προηγούμενη κρατική ενίσχυση για οποιοδήποτε από τα προγράμματα του που επιχορηγήθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων το εν λόγω ποσό λαμβάνεται υπόψη στην παραχώρηση ενίσχυσης το επόμενο ημερολογιακό έτος. Εάν αποθεματικό του δικαιούχου φορέα, επαρκές για σκοπούς αγοράς/ανέγερσης/επέκτασης κτηρίων για στέγαση των υπηρεσιών οι οποίες θεωρούνται αναγκαίες από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας και, νοούμενο ότι δεν υπάρχουν αντικειμενικές δυσκολίες δεν αξιοποιηθεί εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, θα λαμβάνεται υπόψη.
- ✓ προβαίνει σε ορθολογική διαχείριση των οικονομικών του πόρων και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων με βάση ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις με βάση τη σχετική νομοθεσία, που υποβάλλει στην Αρμόδια Αρχή, μαζί με την αίτηση για ενίσχυση.
- ✓ έχει εξασφαλίσει τυχόν απαιτούμενη έγκριση / άδεια λειτουργίας του Προγράμματος και διατηρεί τη λειτουργία του στα καθορισμένα από τη σχετική νομοθεσία επίπεδα.

Στη συνέχεια του Μέτρου προβλέπονται τα κριτήρια αξιολόγησης της αίτησης (π.χ. σαφήνεια και σκοπιμότητα, συνοχή στην πρόταση), του Προγράμματος (π.χ. πληθυσμιακή κάλυψη σε αριθμό και ποσοστό, ωράριο/μέρες λειτουργίας, υπηρεσίες που προσφέρονται πέραν από τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, που συμβάλλουν στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών) και του Φορέα/δικαιούχου της ενίσχυσης (π.χ. διασφάλιση νομιμότητας, οικονομική φερεγγυότητα και βιωσιμότητα, συνάφεια των σκοπών του με το αντικείμενο του Προγράμματος, δυνατότητα ενεργοποίησης εθελοντικής εργασίας).

(ε) Επιλέγμες δαπάνες – ένταση της ενίσχυσης

Νοούμενο ότι πληρούνται οι προαναφερθείσες πρόνοιες του Μέτρου, η ενίσχυση μπορεί να καλύπτει μέρος των εξόδων για προγράμματα υγείας και προγράμματα προαγωγής της υγείας, πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης και διάγνωσης ασθενειών, καθώς και έξοδα λειτουργίας (μισθοί, κλπ) και δαπάνες αγοράς εξοπλισμού/επίπλων.

Για σκοπούς ανέγερσης/επέκτασης/αγοράς κτηρίου, παραχωρείται συνολική χορηγία ύψους μέχρι 50% της συνολικής δαπάνης, με ανώτατο όριο χορηγίας της €100.000, ανά δικαιούχο, και νοούμενο ότι ο δικαιούχος αποδεδειγμένα έχει εξαντλήσει κάθε περιθώριο για χρηματοδότηση από άλλους εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους. Η κρατική χορηγία για τους πιο πάνω σκοπούς, μπορεί να παραχωρηθεί σταδιακά και σύμφωνα με την έξελιξη των εργασιών της ανέγερσης.

Το ύψος της συνολικής χορηγίας δεν θα υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος (αντιστάθμιση).

Στο ύψος της ενίσχυσης θα συνυπολογίζονται όλες οι ενισχύσεις που λαμβάνει ο δικαιούχος, ετήσια, για όλα τα προγράμματα του, τόσο από το Υπουργείο Υγείας, όσο και από άλλες δημόσιες αρχές. Στο συνυπολογισμό αυτό θα λαμβάνεται υπόψη και το αγοραίο ενοίκιο που αντιστοιχεί στην περίπτωση παραχώρησης κρατικής γης/ ή κτηρίου. Για το σκοπό αυτό, με την αίτηση του ο κάθε δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει Υπεύθυνη Δήλωση με βάση την οποία θα πρέπει να δηλώνει τυχόν ενίσχυση που λαμβάνει από άλλη δημόσια αρχή.

Δικαιούχοι του Μέτρου δεν μπορούν να τύχουν επιχορήγησης για τον ίδιο σκοπό και από το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας του Υπουργείου Υγείας βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής της 25^η Απριλίου 2012 σχετικά με την εφαρμογή των Αρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος².

Η ενίσχυση χορηγείται μία φορά το χρόνο, χωρίς να αποκλείεται η χορήγηση της σε δόσεις με βάση τη Συμφωνία Ανάθεσης.

Η κρατική ενίσχυση χρησιμοποιείται για το σκοπό για τον οποίο εγκρίθηκε, εκτός αν αποδεδειγμένα, για ανυπέρβλητους ή απρόβλεπτους λόγους που δεν οφείλονται στο δικαιούχο δεν είναι εφικτή η αξιοποίηση της. Για αλλαγή χρήσης της ενίσχυσης χρειάζεται έγκριση από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας. Σε αντίθετη περίπτωση, ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει το μέρος εκείνο της ενίσχυσης που δεν αξιοποίηθηκε κατά τον τρόπο που προαναφέρθηκε.

Η κρατική ενίσχυση αφορά περίοδο 3 ετών. Το ύψος της κρατικής ενίσχυσης για κάθε ένα από τα 3 έτη συμφωνίας, θα καθορίζεται, τον Ιανουάριο κάθε έτους, μετά από την προσκόμιση επικαιροποιημένων στοιχείων και ανάλογα με τις διαθέσιμες πιστώσεις του εγκεκριμένου ετήσιου προϋπολογισμού.

(στ) Διαδικασία υποβολής αιτήσεων – Διαδικασία επιλογής

Στο Μέτρο απαριθμούνται, στο άρθρο 14, τα έγγαραφα, τα οποία, με βάση τα ως άνω κριτήρια ανάθεσης και δικαιούχου ενίσχυσης, θα πρέπει να συνοδεύουν την αίτηση.

Το Μέτρο, τα παραρτήματα και το Έντυπο Αίτησης αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Αρμόδιας Αρχής.

Στους ενδιαφερόμενους φορείς παρέχεται δικαίωμα για διευκρινήσεις, οι απαντήσεις επί των οποίων θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα της Αρμόδιας Αρχής.

Η διαδικασία επιλογής των προγραμμάτων των δικαιούχων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Μέτρου περιλαμβάνει τις ακόλουθες φάσεις:

Αξιολόγηση από τριμελή Επιτροπή Αξιολόγησης που συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας.

Η φάση αυτή είναι ενιαία και περιλαμβάνει: α) έλεγχο πληρότητας, β) έλεγχο νομιμότητας, γ) έλεγχο προτεραιοτήτων, δ) αξιολόγηση της πρότοισης για το προτεινόμενο Πρόγραμμα με βάση τα κριτήρια του Μέτρου και ε) την αξιολόγηση του δικαιούχου με βάση τα κριτήρια του Μέτρου.

Συντάσσεται, από την Επιτροπή Αξιολόγησης, Έντυπο Αξιολόγησης κάθε Προγράμματος που περιλαμβάνει εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη της αίτησης για το/τα προτεινόμενα/α Πρόγραμμα/α που υπέβαλε ο δικαιούχος.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Υγείας, αφού λάβει γνώση του περιεχομένου του προτεινόμενου πίνακα επιλογής των Προγραμμάτων, προχωρεί στην τελική λήψη απόφασης, με δυνατότητα όμως παραπομπής Προγράμματος/Υπηρεσίας (σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι αυτό δεν εμπίπτει στις προτεραιότητες του Υπουργείου Υγείας) στην πιο πάνω Επιπροπή για επανεξέταση.

Προβλέπεται δικαίωμα υποβολής ένστασης σε περίπτωση απόρριψης μιας αίτησης.

Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία υπογράφεται η Συμφωνία Ανάθεσης.

Στο Μέτρο προβλέπεται μηχανισμός παρακολούθησης που περιλαμβάνει έλεγχο λογαριασμών και δραστηριοτήτων του δικαιούχου για αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων για τους οποίους δημιουργήθηκε. Ο μηχανισμός αυτός, περιλαμβάνει ετήσια αυτοαξιολόγηση από το δικαιούχο και επιπλόπεις επισκέψεις ελέγχου και υποστήριξης από λειτουργούς του Υπουργείου Υγείας.

(ζ) Συμφωνία Ανάθεσης

Στο προσχέδιο Συμφωνίας Ανάθεσης που επισυνάπτεται στο Μέτρο, αφού γίνεται παραπομπή στο Μέτρο και στην Απόφαση ΥΓΟΣ, παρατίθενται οι όροι Ανάθεσης η ουσία των οποίων εδράζεται στους προεκτεθέντες όρους του Μέτρου. Ως εκ τούτου, στη Συμφωνία Ανάθεσης, πέραν της υπόμνησης ότι αναπόσπαστα μέρη της αποτελούν το Μέτρο και η αίτηση του δικαιούχου (φορέα) όπως θα υποβάλλεται με βάση την εκάστοτε προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ενσωματώνονται, ως παραρτήματα της, τα υπό τους κάπωθι τίτλους Παραρτήματα: «I) Σύντομη περιγραφή Υπηρεσιών που θα παρέχει ο Φορέας, II) Προγραμματισμός Πληρωμών και III) Καθήκοντα και Υποχρεώσεις Επωφελούμενου Φορέα».

Με βάση τη Συμφωνία Ανάθεσης, η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο Παράρτημα III παρέχει στην Αρμόδια Αρχή το δικαίωμα να αρνηθεί την καταβολή ολόκληρου ή μέρους του ποσού της χορηγίας.

Επιπρόσθετα των ως άνω, γίνεται μνεία στις ακόλουθες πρόνοιες της Συμφωνίας Ανάθεσης, ιδίως δε σ' αυτές που αφορούν κρατική ενίσχυση (αντιστάθμιση) και τις υπηρεσίες οι οποίες χαρακτηρίζονται στο έγγραφο αυτό ως ΥΓΟΣ:

- Στην παράγραφο 8 της Συμφωνίας Ανάθεσης προνοείται πως σε περίπτωση που θα προκύψει υπεραντιστάθμιση από κρατική χορηγία που παραχωρήθηκε το προηγούμενο έτος, η εγκριθείσα χορηγία είτε θα συμψηφίζεται με την υπεραντιστάθμιση και θα καταβάλλεται στον επωφελούμενο το ποσό που απομένει είτε θα

² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 114 της 26.04.2012, σ. 8.

επιστρέφεται. Όταν το ποσό της υπεραντιστάθμισης δεν υπερβαίνει το 10% του ποσού της μέσης ετήσιας αντιστάθμισης, η εν λόγω υπεραντιστάθμιση μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη περίοδο και να αφαιρεθεί από το ποσό της αντιστάθμισης που οφείλεται για την περίοδο αυτή.

Σημειώνεται ότι, στην παράγραφο 3 του άρθρου 8 (Δαπάνες που καλύπτονται, ύψος ενίσχυσης) του Σχεδίου σημειώνεται ότι το ύψος της συνολικής χορηγίας που παραχωρείται στο συγκεκριμένο Φορέα δεν θα υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος.

- Στο Παράρτημα II της Συμφωνίας Ανάθεσης ορίζεται ότι, η χορηγία (κρατική ενίσχυση) δε θα ξεπερνά σε καμία περίπτωση το «ετήσιο καθόρισμα του Προγράμματος», δηλαδή η διαφορά μεταξύ των δαπανών που συνδέονται με το Πρόγραμμα και τα έσοδα που προκύπτουν από αυτό. Επίσης, θα πρέπει να δηλώνεται ρητά κάθε άλλη κρατική χορηγία ή άλλο οικονομικό πλεονέκτημα που παρέχεται στον δικαιούχο (φορέα) από οποιαδήποτε κρατική αρχή.
- Στο Παράρτημα III, στις «Γενικές υποχρεώσεις» προβλέπονται τα ακόλουθα: (i) Ο επωφελούμενος φορέας θα επιτρέπει επιτόπιες επαληθεύσεις για τις υποβαλλόμενες δαπάνες από την Αρμόδια Αρχή ή/και από άλλες αρμόδιες ελεγκτικές αρχές της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο αυτές συνάδουν με τις σχετικές πρόνοιες του Σχεδίου. (ii) υποβάλλει ικανοποιητικά αποδεικτικά στοιχεία που να δικαιολογούν το ακριβές κόστος των υπηρεσιών που αποτελούν και το αντικείμενο της εγκριθείσας ενίσχυσης; (iii) υποχρεούται να χρησιμοποιήσει την κρατική χορηγία αποκλειστικά για την εκτέλεση της ΥΓΟΣ και για κανένα άλλο σκοπό. (iv) οφείλει να επιστρέψει ολόκληρο ή μέρος του ποσού της ενίσχυσης (του τρέχοντος έτους) σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας του φορέα (δικαιούχου) ή επί μέρους προγράμματος χωρίς τη συγκατάθεση της Αρμόδιας Αρχής. (v) σε περίπτωση που ασκήσει δραστηριότητες πέραν της ΥΓΟΣ ή/και δραστηριότητες που υπερβαίνουν τα όρια της ΥΓΟΣ, όπως αυτά ορίζονται από την Αρμόδια Αρχή, τότε υποχρεούται, στην εσωτερική λογιστική του, να καταχωρίζει έχωριστά τα έξοδα και τα έσοδα που συνδέονται με την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος και εκείνα που αφορούν τις υπόλοιπες υπηρεσίες, καθώς και τις παραμέτρους κατανομής των εξόδων και εσόδων. Το κόστος που συνδέεται με δραστηριότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο της ΥΓΟΣ καλύπτει το σύνολο του άμεσου κόστους και κατάλληλη συμμετοχή στα κοινό κόστος. Για το κόστος αυτό δεν χορηγείται αντιστάθμιση. Η διεπιδότηση, έμμεση ή άμεση μεταξύ της ΥΓΟΣ και των δραστηριοτήτων εκτός της ΥΓΟΣ απαγορεύεται, (vi) να τηρεί έχωριστό αρχείο στο οποίο θα καταχωρούνται όλα τα έγγραφα (πχ τιμολόγια, αποδείξεις) που αφορούν στην υλοποίηση της Ανάθεσης και παράλληλα έχωριστο λογιστικό αρχείο στο οποίο θα χρεώνονται / καταχωρούνται όλες οι λεπτομέρειες των δαπανών που αφορούν το Πρόγραμμα, (vii) προβλέπεται επιστροφή τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης προσαυξημένης με το νόμιμο επιτόκιο σε περίπτωση υποβολής ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή/και μετά την παραχώρηση της χορηγίας. Προβλέπεται επίσης δυνατότητα για λήψη πρόσθετων μέτρων εναντίον του φορέα (δικαιούχου), όπως ο αποκλεισμός από όλα τα Σχέδια Ενισχύσεων ή/και λήψη νομικών μέτρων εναντίον του.
- Στις «Ειδικές Υποχρεώσεις» του Παραρτήματος III επιβάλλονται τροποποιήσεις στο καταστατικό του φορέα (δικαιούχου). σύμφωνα με τις υποδείξεις της Αρμόδιας Αρχής ώστε αυτό να προάγει τη διαφάνεια, τη χρηστή διοίκηση κλπ. Τους σκοπούς αυτούς τείνουν να εξυπηρετήσουν και οι λοιπές υποχρεώσεις στο ίδιο κεφάλαιο του Παραρτήματος III.
- Στο Παράρτημα I θα παρατίθεται σύντομη περιγραφή των υπηρεσιών (προγραμμάτων) που θα παρέχει ο δικαιούχος φορέας.

(η) Νομική Βάση του Μέτρου

I. Άρθρο 106 (2) της ΣΛΕΕ.

II. Απόφαση 2012/21/EΕ της Επιτροπής.

(θ) Διάρκεια Μέτρου - Προϋπολογισμός

Η κρατική ενίσχυση αφορά περίοδο 3 ετών. Η ενίσχυση, με βάση το άρθρο 10 του Μέτρου και το Παράρτημα II της Συμφωνίας Ανάθεσης θα παρέχεται, ανά δικαιούχο φορέα, ανά έτος, σε δυο δόσεις και θα καταβάλλεται εφόσον προσκομισθούν τα αποδεικτικά έγγραφα που απαιτούνται στο άρθρο 14 του Μέτρου με βάση τα οποία θα αξιολογηθεί κατά πόσο η κρατική ενίσχυση χρησιμοποιείται για το σκοπό για τον οποίο εγκρίθηκε.

Σύμφωνα με το Μέτρο, ο προϋπολογισμός του θα εγκρίνεται σε ετήσια βάση από την Αρμόδια Αρχή.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

- (a) Βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, ο Έφορος αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία οι οποίες, σύμφωνα με Κονονισμούς ή Αποφάσεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, απαλλάσσονται από την υποχρέωση της κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 108, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»)³. Επίσης, το άρθρο 10 (1) του Νόμου προνοεί ότι η Αρμόδια Αρχή κοινοποιεί κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9 Α του Νόμου στον Έφορο για έγκριση. Το άρθρο 10 (3) του Νόμου απαγορεύει μέτρο κρατικής ενίσχυσης που αναφέρεται στην παράγραφο (α) του άρθρου 9 (Α) του Νόμου να τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία, εκτός εάν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο και έχουν τηρηθεί οι τυχόν όροι που ο Έφορος επέβαλε με την εκδοθείσα δυνάμει του εδαφίου (2) απόφασή του.

³ Από την 1 Δεκεμβρίου 2009, τα Άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής η «Συνθήκη ΕΚ») έγιναν Άρθρα 107 και 108, αντίστοιχα, της ΣΛΕΕ. Το περιεχόμενο των διατάξεων παραμένει αναλλοίωτο. Για σκοπούς της παρούσας απόφασης τυχόν μηναφορές στο Άρθρο 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως αναφορές στο Άρθρο 107 και 108, αντίστοιχα, της ΣΛΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο Άρθρο 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ.

Το Άρθρο 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ αναφέρει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».

(β) Το κοινοποιηθέν Μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση, διότι ικανοποιεί σωρευτικά τα κριτήρια του Άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ:

(i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση [κάλυψη έως του ύψους του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος στη λειτουργία των προγραμμάτων τα οποία η Αρμόδια Αρχή με βάση τις προτεραιότητες που θα καθορίζει, θα εγκρίνει για συμμετοχή στο Μέτρο, η οποία αφορά στις επιλέξιμες δαπάνες στο μέρος 2 (ε) της παρούσας Απόφασης μου] παρέχεται από την Αρμόδια Αρχή.

(ii) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι δικαιούχοι δεν θα ελάμβαναν υπό κανονικές συνθήκες επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το Μέτρο απαλλάσσει τους δικαιούχους από τις εν λόγω δαπάνες που υπό κανονικές συνθήκες θα ήταν οι ίδιοι υποχρεωμένοι να τις επωμισθούν.

(iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχειρίση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδου παραγωγής (τομέας της υγείας με βάση τις προτεραιότητες που καθορίζει η Αρμόδια Αρχή με βάση τις πρόνοιες του Μέτρου) κι αυτό γιατί η υπό αναφορά ενίσχυση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξάρτητα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται σ' αυτές που πληρούν τις προτεραιότητες, κριτήρια και προϋποθέσεις συμμετοχής στο Μέτρο ως έχουν συνοψισθεί στο Μέρος 2 της παρούσας Απόφασης μου (Περιγραφή του Κοινοποιηθέντος Μέτρου).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής το «ΔΕΚ»), το οποίο από 01.12.2009 μετονομάστηκε σε «Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης», «η έννοια της επιχειρησης καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησης του»⁴. Με βάση την νομολογία των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οικονομική δραστηριότητα «συνισταται σε κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά»⁵. Οι δικαιούχοι, τα προγράμματα των οποίων, η Αρμόδια Αρχή, με βάση τις προτεραιότητες που θα καθορίζει, θα εγκρίνει για συμμετοχή στο Μέτρο, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις αφού τα προγράμματα τους αυτά αποτελούν οικονομική δραστηριότητα, αφού ανεξάρτητα από τον κοινωνικό τους χαρακτήρα, παρέχονται και από φορείς υπηρεσιών με σκοπό το κέρδος και ως εκ τούτου οι δράσεις τις οποίες το Μέτρο καλύπτει εμπίπτουν στους κανόνες των κρατικών ενίσχυσεων.

(iv) τελος, επειδή το κοινοποιηθέν Μέτρο επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων υπό την ως άνω μορφή σε ορισμένες επιχειρήσεις και επειδή οι ενισχύσεις αυτές αποτελούν πλεονεκτήματα προς αυτές, τούτο είναι ικανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική τους θέση έναντι των Κυπρίων και ξένων ανταγωνιστών τους στον οικείο τομέα δραστηριοποίησης και κατό συνέπεια δύνανται να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά σε βαθμό που να επηρεάζονται οι συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, καθότι υφίσταται εν προκειμένω αγορά ανοικτή στον ανταγωνισμό και συνεπεία της ενίσχυσης περιορισμός των ευκαιριών των εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη επιχειρήσεων να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο εν λόγω κράτος μέλος⁶.

(γ) Αξιολόγηση του Μέτρου με βάση το κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενίσχυσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας και ειδικότερα την Απόφαση της Επιτροπής της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή του Αρθρου 106 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ στις κρατικές ενίσχυσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος⁷ (εφεξής η «Απόφαση ΥΓΟΣ»).

Η Απόφαση ΥΓΟΣ καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι κρατικές ενίσχυσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 108 παράγραφος 3, της ΣΛΕΕ. Καθοδήγηση ως προς την εφαρμογή των προνοιών της Απόφασης ΥΓΟΣ παρέχουν η Ανακοίνωση της Επιπροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενίσχυσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος⁸ (εφεξής η «Ανακοίνωση ΥΓΟΣ»). η οποία αποτελεί ένα από τα νομοθετικά κείμενα της δέσμης κανόνων ΥΓΟΣ της Επιπροπής, η οποία αποσαφηνίζει τις βασικές έννοιες που διέπουν την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενίσχυσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας.

Κατ' αρχάς, στο πεδίο εφαρμογής της Απόφασης ΥΓΟΣ εμπίπτουν σύμφωνα με το εδάφιο άρθρο 2 (1) (α), οι αντιστάθμισεις για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος με ετήσιο ποσό μικρότερο από €15 εκ. Το όριο αυτό εφαρμόζεται για κάθε ειδική ΥΓΟΣ που ανατίθεται σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση. Ωστόσο, με βάση το εδάφιο β) του ίδιου άρθρου το όριο αυτό δεν εφαρμόζεται στην παροχή ΥΓΟΣ από νοσοκομεία και στην άσκηση παρεπόμενων δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με τις κύριες δραστηριότητες των νοσοκομείων (ιατρική περιθαλψη). Το ίδιο ισχύει [παράγραφο γ] του άρθρου 2 (1)) και ως προς την παροχή ΥΓΟΣ που εξυπηρετούν κοινωνικές ανάγκες, «όσον αφορά την μακροπρόθεσμη υγειονομική περιθαλψη, ... καθώς και την περιθαλψη και την κοινωνική ένταξη ευπαθών ομάδων».

⁴ Απόφαση ΔΕΚ της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2002, C – 309/99, Συλλογή 2002.

⁵ Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 23^{ης} Απριλίου 1991, C 41/90, Hofner and Elsen, Συλλογή 1991.

⁶ Ανακοίνωση της Επιπροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενίσχυσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 8, της 11.1.2012, σ. 8 (2.3. Επιπλέοντες στο εμπόριο) (εφεξής η «Ανακοίνωση της Επιπροπής»).

⁷ Επισήμη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 7, της 11.1.2012, σ. 3.

⁸ Επισήμη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 8, 11.1.2012, σ. 4-14.

Κρίνεται ότι τα προγράμματα/ενέργειες που παρατίθενται στις Προτεραιότητες του Μέτρου (άρθρο 4 του Μέτρου) εμπίπτουν στην εξαίρεση αυτή, παρότι δεν αναμένεται το ύψος των εν προκειμένω κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας να πλησιάσει το δριό των 15 εκατ. ευρώ για κάθε ειδική ΥΓΟΣ σε επήσια βάση. Ωστόσο, θεωρείται χρήσιμο, για σκοπούς νομικής ασφάλειας, όπως στο Μέτρο περιληφθούν στοιχεία (έστω ενδεικτικό ποσό) ως προς το μέγιστο ετήσιο ποσό αντιστάθμισης για παροχή ΥΓΟΣ.

Πληρούται επίσης, η προϋπόθεση που τίθεται από την παράγραφο 2 σύμφωνα με την οποία η περίοδος για την οποία η επιχείρηση είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη. Στο άρθρο 10.3 του Μέτρου αναφέρεται ότι η κρατική ενίσχυση θα αφορά περίοδο 3 ετών.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Απόφασης ΥΓΟΣ, οι κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην Απόφαση ΥΓΟΣ, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο Άρθρο 108 παράγραφος 3, της ΣΛΕΕ, υπό τον όρο ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη ή άλλη τομεακή νομοθεσία της Ένωσης.

Ακολουθεί αξιολόγηση του Μέτρου με βάση τις εν λόγω προϋποθέσεις όπως αυτές παρατίθενται στη συνέχεια της Απόφασης ΥΓΟΣ:

Πράξη Ανάθεσης

Με βάση το άρθρο 4 της Απόφασης ΥΓΟΣ απαιτείται η ύπαρξη πράξης ανάθεσης, η μορφή της οποίας προσδιορίζεται από το κάθε κράτος μέλος, με την οποία να ανατίθεται, από το κράτος, η παροχή ΥΓΟΣ σε μία επιχείρηση. Οι πράξεις αυτές πρέπει να έχουν, με βάση το εθνικό δίκαιο, δεσμευτική νομική ισχύ. Η επιλογή του τύπου των πράξεων ανάθεσης αφήνεται στη διακριτική ευχέρεια των δημοσίων αρχών των κρατών μελών, ίδιως σύμφωνα με την πολιτική και/ή διοικητική τους οργάνωση.

Τέτοια πράξη αποτελεί, εν προκειμένω, η τελική έγκριση από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας (με βάση το άρθρο 22 του Μέτρου) του προτεινόμενου πίνακα επιλογής των προγραμμάτων ο οποίος έχει ετοιμαστεί κατά τη Διαδικασία Επιλογής από την Επιτροπή Αξιολόγησης που προβλέπει το Μέτρο (άρθρο 20) και η Συμφωνία Ανάθεσης μεταξύ του Υπουργείου Υγείας και του δικαιούχου με βάση τα αποτελέσματα της προαναφερθείσας διαδικασίας όπου προσδιορίζεται το περιεχόμενο της υπηρεσίας ως προς την οποία ο δικαιούχος θα λαμβάνει κρατική ενίσχυση υπό μορφή αντιστάθμισης.

Η ΣΛΕΕ, παρά το ότι αναφέρει την έννοια της ΥΓΟΣ στα άρθρα 14 και 106 εντούτοις δεν καθορίζει το περιεχόμενό της. Η Επιτροπή έχει διευκρινίσει στην Ανακοίνωσή της «Ένα πλαίσιο ποιότητας για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος στην Ευρώπη»⁹ ότι οι ΥΓΟΣ είναι οικονομικές δραστηριότητες που παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση, η έννοια της ΥΓΟΣ εξελίσσεται και εξαρτάται μεταξύ άλλων από τις ανάγκες των πολιτών, τις εξελίξεις στην τεχνολογία και στην αγορά, καθώς και τις κοινωνικές και πολιτικές προτιμήσεις στα οικεία κράτη μέλη (παράγραφος 45). Το Δικαστήριο παράλληλα έχει αποφανθεί ότι, οι ΥΓΟΣ είναι υπηρεσίες που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τις διακρίνουν από άλλες οικονομικές δραστηριότητες, υπό την έννοια ότι οι ΥΓΟΣ κατά βάση δε συνιστούν υπηρεσίες που παρέχονται ή μπορούν να παρασχεθούν ικανοποιητικά και υπό όρους που συνάδουν με το δημόσιο συμφέρον, από επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν υπό τις συνθήκες της αγοράς¹⁰. Η Επιτροπή έχει διευκρινίσει στο ποιοτικό πλαίσιο της ότι οι ΥΓΟΣ είναι οικονομικές δραστηριότητες που παράγουν αποτελέσματα προς το γενικό δημόσιο όφελος, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να παρασχεθούν από την αγορά χωρίς την παρέμβαση του κράτους (ή θα μπορούσαν να παρασχεθούν με διαφορετικούς όρους ποιότητας, ασφάλειας, οικονομικής προσπότητας, ίσης μεταχείρισης ή καθολικής πρόσβασης).

Ελλείφει ειδικών κανόνων της Ένωσης που προσδιορίζουν το πεδίο για την ύπαρξη ΥΓΟΣ, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά το χαρακτηρισμό μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ και τη χορήγηση αντιστάθμισης στον παροχό υπηρεσίας (παράγραφος 46 της Ανακοίνωσης). Η ίδια παράγραφος της Ανακοίνωσης αναφέρει περαιτέρω ότι η αρμοδιότητα της Επιτροπής στο πλαίσιο αυτού περιορίζεται στον έλεγχο του κατά πόσο το κράτος μέλος έχει κάνει προφανές σφάλμα κατά το χαρακτηρισμό της υπηρεσίας ως ΥΓΟΣ και στην αξιολόγηση κάθε ενδεχόμενης κρατικής ενίσχυσης που παρέχεται στο πλαίσιο της αντιστάθμισης. Όταν υφίστανται ειδικοί κανόνες της Ένωσης, η διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών περιορίζεται περαιτέρω από τους εν λόγω κανόνες, υπό την επιφύλαξη του καθηκοντος που έχει η Επιτροπή να εκτιμήσει εάν η ΥΓΟΣ έχει ορισθεί ορθά για τον σκοπό του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων.

Το Μέτρο, αποσκοπεί στη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης υπό μορφή αντιστάθμισης προς τους δικαιούχους (φορεις) τα προγράμματα των οποίων θα εγκριθούν από την Αρμόδια Αρχή με βάση την προεκτεθείσα διαδικασία και οι οποίοι, ως εκ τούτου και τα προγράμματα τους τα οποία θα εγκρίνονται από την Αρμόδια Αρχή με βάση το Μέτρο, ασχολούνται, κατά κύριο λόγο και συστηματικά με την εθελοντική προσφορά υπηρεσιών υγείας και προγραμμάτων προαγωγής της υγείας, πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης και διάγνωσης ασθενειών, με σκοπό την αντιμετώπιση των αναγκών αυτών, έχουν ως κύριο σκοπό της ιδρυσης και λειτουργίας τους, με βάση το καταστατικό τους, την ικανοποίηση αναγκών στον τομέα της υγείας, καθώς και την προαγωγή της υγείας ή συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό, με βάση το άρθρο 4 του Μέτρου, η Αρμόδια Αρχή δύναται να καθορίζει προτεραιότητες και κριτήρια, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες στον τομέα της υγείας, συνθήκες και τάσεις που επικρατούν στην Κύπρο.

⁹ COM(2011) 900 τελικό της 20.12.2011.

¹⁰ Βλ. ενδεικτικά: Απόφαση του Δικαστηρίου της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2001, Υπόθεση C-205/99, Συλλογή της Νομολογίας 2001.

Οι υπηρεσίες αυτές, ως προς έκαστο δικαιούχο ο οποίος θα εγκρίνεται, θα εξειδικεύονται στη Συμφωνία Ανάθεσης την οποία θα καλείται να υπογράψει, ειδικότερα δε στο Παράρτημα I (Σύντομη Περιγραφή των Υπηρεσιών που θα παρέχει ο Φορέας) της Συμφωνίας Ανάθεσης. Σύμφωνα με το Έγγραφο Εργασίας – Οδηγό που εξέδωσε η Επιπροπή για την εφαρμογή των κανόνων ΥΓΟΣ¹¹, «η πράξη ανάθεσης δεν είναι απαραίτητο να προσδιορίζει κάθε ειδική δραστηριότητα που εντάσσεται στο πλαίσιο της παροχής μιας ΥΓΟΣ». Όταν δεν είναι δυνατόν να οριστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια οι σχετικές υπηρεσίες, μπορεί να γίνει αποδεκτός ένας γενικός ορισμός της αποστολής δημόσιας υπηρεσίας, εφόσον έχει καθοριστεί με σαφήνεια το πεδίο της αποστολής. Πάντως, όσο πιο ακριβής είναι ο προσδιορισμός της αποστολής που ανοτίθεται, τόσο μεγαλύτερη είναι η προστασία έναντι προσφυγών βάσει των κανόνων κρατικών ενισχύσεων (παραδείγματος χάρη από ανταγωνιστές) κατά των χορηγούμενων αντισταθμίσεων. Εναπότελος επίσης στην αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών, εφόσον είναι και προς το δικό τους συμφέρον, να διευκρινίζουν τον τρόπο εκτέλεσης των υποχρεώσεων ΥΓΟΣ, παραδείγματος χάρη με τον καθορισμό ποιοτικών απαιτήσεων.» Ως εκ τούτου, οι προαναφερθείσες υπηρεσίες, θα πρέπει, σε εκάστη Συμφωνία Ανάθεσης να καθορίζονται λεπτομερώς, με ακρίβεια και σαφήνεια, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Απόφασης ΥΓΟΣ για την αντιστάθμιση.

Επίσης, ως προς την πρόνοια στο άρθρο 10.2 του Μέτρου η οποία παρέχει τη δυνατότητα αλλαγής χρήσης της ενίσχυσης με την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι, εάν η αλλαγή χρήσης συνιστά ουσιαστική μεταβολή των παραμέτρων (προγραμμάτων) όσον αφορά την παροχή της υπηρεσίας η οποία δεν προβλέφθηκε/δεν περιλαμβάνεται στην αρχική Συμφωνία Ανάθεσης, επιβάλλεται είτε η κίνηση νέας διαδικασίας εάν η ανάθεση έχει γίνει με προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού με βάση το άρθρο 3 του Μέτρου είτε η συνομολόγηση νέας Συμφωνίας Ανάθεσης, σε κάθε δε περίπτωση με επαναπροσδιορισμό της αντιστάθμισης. Επαναπροσδιορισμός της αντιστάθμισης επιβάλλεται και σε κάθε μεταβολή των επιλέξιμων δαπανών των προγραμμάτων τα οποία καλύπτει η Συμφωνία Ανάθεσης. Νοείται ότι, η νέα ρύθμιση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την παρούσα Απόφαση μου.

Η Αρμόδια Αρχή, όπως προκύπτει από τις πρόνοιες του Μέτρου, επιθυμεί όπως παραχωρεί την υπό αξιολόγηση κρατική ενίσχυση αφού κρίνει ότι οι εν λόγω δικαιούχοι δεν δύνανται να καλύπτουν με ίδιους πόρους το κόστος παροχής των υπηρεσιών αυτών.

Υπό το φως των δεδομένων αυτών, ως αυτά προκύπτουν από το Μέτρο και με βάση το ως άνω νομικό πλαίσιο, τα προγράμματα των εν λόγω δικαιούχων, τα οποία θα εγκρίνονται από την Αρμόδια Αρχή με βάση το Μέτρο, για τις προτεραιότητες που αυτή θα καθορίζει σε θέματα που έχουν άμεση σχέση με τον τομέα της υγείας, μπορεί να θεωρηθεί ότι πληρούν τις βασικές προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθούν ως ΥΓΟΣ.

Το άρθρο 4 της Απόφασης ΥΓΟΣ απαριθμεί ενδεικτικά τα στοιχεία που συνθέτουν την πράξη ανάθεσης. Ειδικότερα, στο Μέτρο (υπό το φως της ως άνω επιφύλαξης ως προς το Παράρτημα I της Συμφωνίας Ανάθεσης) περιλαμβάνεται τόσο το περιεχόμενο όσο και η διάρκεια των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Η διάρκεια ορίζεται στα τρία έτη από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Ανάθεσης. Το περιεχόμενο της υποχρέωσης ορίζεται στο Μέτρο ως σκοπός δημόσιας αφέλειας ο οποίος εξειδικεύεται στην εθελοντική προσφορά υπηρεσιών υγείας και προγραμμάτων προσαγωγής της υγείας από Σωματεία, Ιδρύματα, Οργανισμούς κλπ που έχουν ως κύριο σκοπό της ιδρυσης και λειτουργίας τους την ικανοποίηση αναγκών στον τομέα της υγείας, καθώς και την προσαγωγή της υγείας ή συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα, με βάση τις προτεραιότητες που θα καθορίζει το Υπουργείο Υγείας ως Αρμόδια Αρχή (άρθρο 4 του Μέτρου). Πληρούται, επίσης, η προϋπόθεση με βάση την ίδια πρόνοια για συμπεριλήψη στην πράξη ανάθεσης της συγκεκριμένης επιχείρησης (δικαιούχου με βάση το Μέτρο) και των υπηρεσιών τις οποίες θα παρέχει με βάση τις πρόνοιες του Μέτρου.

Η Συμφωνία Ανάθεσης αποτελεί σύμβαση που συνομολογείται μεταξύ της Αρμόδιας Αρχής και του δικαιούχου με βάση τη διυδικασία στα άρθρα 22 και 24 του Μέτρου. Συνεπώς αποτελεί την πράξη, με βάση το άρθρο 4 της Απόφασης ΥΓΟΣ, με την οποία η Κύπρος, ως κράτος μέλος, αναθέτει τις ως άνω χαρακτηρισθείσες ως ΥΓΟΣ υπηρεσίες σε ορισμένες επιχειρήσεις, ήτοι στους δικαιούχους του Μέτρου. Τόσο στο Μέτρο όσο και στη Συμφωνία Ανάθεσης υπάρχει παραπομπή στην Απόφαση ΥΓΟΣ.

Αντιστάθμιση

Ως προς την εν προκειμένω περιγραφή του μηχανισμού αντιστάθμισης και τις παραμέτρους για τον υπολογισμό, τον έλεγχο και την αναθεώρηση της αντιστάθμισης, κατ' εφαρμογή των άρθρων 4 (δ) και 5 – Αντιστάθμιση, της Απόφασης ΥΓΟΣ, σημειώνονται τα εξής:

- Στα άρθρα 1 και 8.1 και 8.2 του Μέτρου αναφέρονται οι δαπάνες τις οποίες η ανωτέρω κριθείσα ως κρατική ενίσχυση μπορεί να καλύπτει στο πλαίσιο εκπλήρωσης των προτεραιοτήτων και σκοπών του Μέτρου. Ωστόσο, ως έχει επισημανθεί ανωτέρω, οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να εξειδικεύονται λεπτομερώς, με ακρίβεια και σαφήνεια, ανά δικαιούχο στη Συμφωνία Ανάθεσης. Στο άρθρο 8.3 ορίζεται ότι το ύψος της συνολικής χορηγίας που παραχωρείται στο συγκεκριμένο φορέα (δικαιούχο) δεν θα υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος πέραν του συνυπολογισμού όλων των άλλων κρατικών ενισχύσεων που έλαβε ο φορέας (δικαιούχος) με βάση το άρθρο 9 του Μέτρου.
- Στο άρθρο 10.4 προνοείται ότι το ύψος της κρατικής ενίσχυσης για κάθε ένα από τα τρία έτη στα οποία αφορά η Συμφωνία Ανάθεσης, θα καθορίζεται τον Ιανουάριο κάθε έτους, μετά από την προσκόμιση επικαιροποιημένων στοιχείων (του δικαιούχου) τα οποία εξειδικεύονται στο άρθρο 14.2 και στη Συμφωνία Ανάθεσης (όπως, ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις από ανεξάρτητο εγκεκριμένο λογιστή και έκθεση αυτοαξιολόγησης της λειτουργίας του/των

¹¹ «Οδηγός για την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, τις δημόσιες συμβάσεις και την εσωτερική αγορά στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, και ιδιως στις κοινωνικές υπηρεσίες κοινής αφέλειας». SWD(2013) 53 final/2 ημερ. 29.4.2013

Προγράμματος/των για τον προηγούμενο χρόνο και έκθεση δράσης για τον επόμενο χρόνο και λοιπά στοιχεία που αφορούν στις υπηρεσίες ως έχουν παρασχεθεί από το δικαιούχο ως καθορίζονται στο άρθρο 14.2 του Μέτρου και στη Συμφωνία Ανάθεσης.

- Στο Παράρτημα II της Συμφωνίας Ανάθεσης προνοείται ότι οι δύο δόσεις της κρατικής χορηγίας θα δίνονται εφόσον προσκομιστούν τα ως άνω απαραίτητα έγγραφα ως απόδειξη ότι η προηγούμενη δόση έχει δαπανηθεί για το σκοπό που έχει εγκριθεί. Επίσης, για σκοπούς συνεχούς παρακολούθησης των δαπανών, θα πρέπει να υποβάλλονται «τριμηνιαίες μη ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις».
- Στο ίδιο επίσης Μέρος της Συμφωνίας Ανάθεσης (Προγραμματισμός Πληρωμών) ορίζεται ότι η χορηγία δε θα ξεπερνά σε καμία περίπτωση το «ετήσιο καθαρό κόστος του Προγράμματος, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ των δαπανών που συνδέονται με το Πρόγραμμα και τα έσοδα που προκύπτουν από αυτό». Εμπεριέχεται δε υποχρέωση του φορέα (δικαιούχου) να επιστρέψει το υπερβάλλον ποσό.
- Στα άρθρα 25 και 26 του Μέτρου (συναφώς δε και στα Παρατήματα II και III της Συμφωνίας Ανάθεσης) προβλέπεται διαδικασία – μηχανισμός παρακολούθησης των δαπανών αλλά και της εκτέλεσης του κάθε εγκεκριμένου Προγράμματος. Μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων συνεπάγεται άρνηση της Αρμόδιας Αρχής για καταβολή ολόκληρης ή μέρους της χορηγίας (άρθρο 4 της Συμφωνίας Ανάθεσης).
- Ως προς την πρόνοια στο άρθρο 7 της Συμφωνίας Ανάθεσης σύμφωνα με το οποίο, σε περίπτωση που ο φορέας (δικαιούχος) έχει οποιεσδήποτε οφειλές ή εκκρεμότητες προς το Υπουργείο Υγείας ή σε οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία του κράτους (όπως για παράδειγμα, στο Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή στο Τμήμα Φορολογίας). «η εγκριθείσα χορηγία θα συμψηφίζεται με τις τυχόν οφειλές και/ή εκκρεμότητες και θα καταβάλλεται στο Φορέα το ποσό που απομένει» και πως «τυχόν συμφωνίες (συμβιβασμοί/ή πληρωμή με δόσεις) ..., μεταξύ του Φορέα και των αρμοδίων Υπηρεσιών στις οποίες υπάρχουν οι οφειλές θα λαμβάνονται υπόψη», σημειώνονται τα εξής. Η μη είσπραξη από το κράτος οφειλόμενων σε αυτό ποσών από επιχειρήσεις, η οποία δύναται να λάβει οποιαδήποτε μορφή όπως διαγραφή οφειλών, από μόνη της, συνιστά κρατική ενίσχυση προς τις επιχειρήσεις αυτές αφού ενέχει το στοιχείο της απώλειας κρατικών πόρων με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, πρόκειται για ενίσχυση λειτουργικής μορφής καθότι τις απαλλάσσει από συνήθεις λειτουργικές τους δαπάνες χωρίς να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε υποχρέωση. Η ενίσχυση αυτή, ως τέτοια, απαγορεύεται αυστηρά από τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Ο συμψηφισμός, στην ουσία, θα αποτελεί καταβολή από το ίδιο το κράτος των οφειλών των εν λόγω φορέων προς αυτό.

Οι προεκτεθείσες πρόνοιες του Μέτρου και της Συμφωνίας Ανάθεσης (νοούμενο ότι θα τηρηθούν πρώτα τα όσα επισημαίνωνται ανωτέρω ως προς το άρθρο 10.2 του Μέτρου και το άρθρο 7 της Συμφωνίας Ανάθεσης) κρίνων ότι πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 4 (δ) με βάση την οποία «Η πράξη ή οι πράξεις αυτές (Ανάθεση) περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα: ... δ) την περιγραφή του μηχανισμού αντιστάθμισης και τις παραμέτρους για τον υπολογισμό, τον έλεγχο και την αναθεώρηση της αντιστάθμισης». Στο πλαίσιο αυτό θα διασφαλίζεται επίσης ότι «το ποσό της αντιστάθμισης δεν υπερβαίνει εκείνο που απαιτείται για να καλυφθεί το καθαρό κόστος εκτέλεσης των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας» με βάση το άρθρο 5 (1) – Αντιστάθμιση της Απόφασης ΥΓΟΣ.

Δηλαδή, η μεθοδολογία υπολογισμού της αντιστάθμισης η οποία υιοθετείται στο μέτρο (υπό το φως ωστόσο των επιφυλάξεων μου για το άρθρο 10.2 του Μέτρου και το άρθρο 7 της Συμφωνίας Ανάθεσης) πληροί την πρόνοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5 της Απόφασης ΥΓΟΣ ώστε το ποσό της αντιστάθμισης να μην υπερβαίνει εκείνο που απαιτείται για να καλυφθεί το καθαρό κόστος εκτέλεσης των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας. Αυτό, γιατί η ενίσχυση συνίσταται στην κάλυψη του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος στην εκτέλεση των προγραμμάτων του κάθε δικαιούχου τα οποία ενέκρινε η Αρμόδια Αρχή, ως υπηρεσίες ΥΓΟΣ, υπό το φως των δαπανών οι οποίες καλύπτονται όπως αυτές προσδιορίζονται τόσο στο Μέτρο όσο και στη Συμφωνία Ανάθεσης. Σημειώνεται ότι στο Μέτρο δεν υφίσταται πρόνοια για εύλογο κέρδος και συνεπώς κάπι τέτοιο δεν υφίσταται στην αντιστάθμιση που παρέχεται βάσει του Μέτρου. Ως έχει προεκτεθεί το Μέτρο και κατ' επέκταση η Συμφωνία Ανάθεσης προβλέπουν εκ των προτέρων αλλά και εκ των υστέρων ελέγχους (παρακολουθηση) ώστε η αντιστάθμιση να μην υπερβαίνει το απαραίτητο κόστος για την εκπλήρωση της ως άνω καθορισθείσας υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας.

Στο Μέτρο υιοθετείται ως μεθοδολογία υπολογισμού του καθαρού κόστους εκτέλεσης ΥΓΟΣ, με βάση το άρθρο 5 (2) της Απόφασης ΥΓΟΣ, η διαφορά μεταξύ των δαπανών που συνδέονται με την ΥΓΟΣ και των εσόδων που προκύπτουν από αυτή (Παράρτημα II της Συμφωνίας Ανάθεσης). Πληρούται συναφώς η προϋπόθεση στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 της Απόφασης ΥΓΟΣ ότι «ο υπολογισμός του κόστους γίνεται σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές αρχές λογιστικής». Αυτό διασφαλίζεται με βάση τα έγγραφα που απαιτούνται για την καταβολή των ετήσιων δόσεων (ανά εξάμηνο) στο Παράρτημα II της Συμφωνίας Ανάθεσης. Σημειώνεται συναφώς ότι, με βάση το άρθρο 8.3 του Μέτρου, το ύψος της συνολικής χορηγίας που παραχωρείται στο συγκεκριμένο φορέα δεν θα υπερβαίνει το ύψος του προϋπολογιζόμενου ελλείμματος. Περαιτέρω, με βάση το Μέτρο (άρθρο 5.4) η Αρμόδια Αρχή λαμβάνει υπόψη τυχόν αναξιοποίητες καταθέσεις και αποθεματικά συσσωρευμένων κερδών ή αποθεματικό από προηγούμενη κρατική ενίσχυση για οποιοδήποτε από τα προγράμματα του που επιχορηγήθηκαν στο πλαίσιο του Μέτρου, καθώς και όλες τις κρατικές ενιαίσχυσεις που λαμβάνει ετήσια για όλα τα προγράμματα του με βάση το άρθρο 9 του Μέτρου.

Οι πρόνοιες αυτές του Μέτρου σε συνδυασμό με τις πρόνοιες στη Συμφωνία Ανάθεσης που παρατίθενται στο Μέρος 2 (ζ) της παρούσας Απόφασης κρίνων ότι πληρούν τις προϋποθέσεις στο άρθρο 5 (3) και (4) της Απόφασης ΥΓΟΣ ως προς το κόστος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στη διαχείριση της υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος. Σημειώνεται συναφώς ότι το Μέτρο προνοεί πως στον υπολογισμό του εν λόγω κόστους λαμβάνονται υπόψη δαπάνες αγοράς εξοπλισμού/επίπλων και δαπάνες για ανέγερση/επεκταση/αγορά κτηρίων εντός του χώρου ανάθεσης, ήτοι, επενδύσεις που ιδίως αφορούν σε υποδομές με βάση το άρθρο 5 (3) (δ) της Απόφασης ΥΓΟΣ.

Με βάση το άρθρο 5 (4) της Απόφασης ΥΓΟΣ «τα έσοδα που λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνουν τουλάχιστον όλα τα έσοδα που προκύπτουν από την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, ανεξάρτητα αν τα έσοδα

χαρακτηρίζονται ως κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 της Συνθήκης». Η πρόνοια αυτή πληρούται στο άρθρο 9 του Μέτρου με βάση το οποίο στην αντιστάθμιση συνυπολογίζονται όλες οι κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο δικαιούχος για τα προγράμματα του, σε παγκύπρια βάση από οποιαδήποτε Αρμόδια Αρχή. Με βάση τις πρόνοιες του Μέτρου καθώς και της Συμφωνίας Ανάθεσης, ιδίως δε αυτές που αφορούν στους λογαριασμούς και τα στοιχεία που θα πρέπει να υποβάλλει ο δικαιούχος στην Αρμόδια Αρχή τα οποία θα συνυπολογίζονται στη χορήγηση της αντιστάθμισης κρίνων ότι πληρούται και ο όρος στο άρθρο αυτό ως προς τα έσοδα που προκύπτουν από την ΥΓΟΣ.

Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του Παραρτήματος III (Καθήκοντα και Υποχρεώσεις Επωφελούμενου Φορέα) της Συμφωνίας Ανάθεσης, ο επωφελούμενος φορέας (δικαιούχος) υποχρεούται να χρησιμοποιήσει την κρατική χορηγία αποκλειστικά για την εκτέλεση της ΥΓΟΣ και για κανένα άλλο σκοπό. Στο ίδιο πλαίσιο ορίζεται υποχρέωση του, σε περίπτωση που ασκήσει δραστηριότητες πέραν της ΥΓΟΣ ή/ και δραστηριότητες που υπερβαίνουν τα όρια της ΥΓΟΣ, στην εσωτερική λογιστική του, να καταχωρίζει ξεχωριστά τα έξοδα και έσοδα που συνδέονται με την ΥΓΟΣ και εκείνα που αφορούν τις υπόλοιπες υπηρεσίες (δηλαδή αυτές που δεν αποτελούν ΥΓΟΣ), καθώς και τις παραμέτρους κατανομής των εξόδων και των εσόδων. Προβλέπεται επίσης ότι «το κόστος που συνδέεται με δραστηριότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο της ΥΓΟΣ καλύπτει το σύνολο του άμεσου κόστους και κατάλληλη συμμετοχή στο κοινό κόστος. Για το κόστος αυτό δεν χορηγείται αντιστάθμιση. Η διεπιδότηση, άμεση ή έμμεση μεταξύ της ΥΓΟΣ και των δραστηριοτήτων εκτός της ΥΓΟΣ απαγορεύεται». Συναφώς στην παράγραφο 8 του ίδιου Μέρους της Συμφωνίας Ανάθεσης σημειώνεται η έτροπη ξεχωριστού αρχείου στο οποίο θα καταχωρώνται όλα τα έγγραφα (π.χ. τιμολόγια, αποδείξεις) που αφορούν στην υλοποίηση της Ανάθεσης και παράλληλα να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα ή ξεχωριστό λογιστικό αρχείο στο οποίο θα χρεωνονται όλες οι λεπτομέρειες των δαπανών που αφορούν το Πρόγραμμα.

Ως εκ τούτου πληρούται η απαίτηση στην παράγραφο 9 του άρθρου 5 της Απόφασης ΥΓΟΣ για ξεχωριστή καταχώρηση των εξόδων και των εσόδων που συνδέονται με την ΥΓΟΣ και εκείνων που αφορούν τις υπόλοιπες υπηρεσίες καθώς και οι παραμέτροι κατανομής των εξόδων και εσόδων και ως προς το κόστος για δραστηριότητες του δικαιούχου που δεν εμπίπτουν στο πεδίο της ΥΓΟΣ.

Υπεραντιστάθμιση

Σύμφωνα με το άρθρο 5 (10) της Απόφασης ΥΓΟΣ «τα κράτη μέλη ζητούν από την επιχείρηση να επιστρέψει την τυχόν εισπραχθείσα υπεραντιστάθμιση.» Στη Συμφωνία Ανάθεσης (παράγραφοι 6 και 10 του Παραρτήματος III) προβλέπεται υποχρέωση επιστροφής ολόκληρου ή μέρους του ποσού της ενίσχυσης (του τρέχοντος έτους) σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας του δικαιούχου ή επί μέρους προγράμματος ή υποβολής ψευδούς δήλωσης ή στοιχείων και πληροφοριών πριν ή και μετά την παραχώρηση της χορηγίας. Ως εκ τούτου το Μέτρο συμμορφώνεται με την πρόνοια αυτή της Απόφασης ΥΓΟΣ.

Οι πρόνοιες του μέτρου για την αντιστάθμιση, όπως έχουν εκτενώς αναλυθεί ανωτέρω, διασφαλίζουν τη συμμόρφωση του Μέτρου με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 (Έλεγχος της υπεραντιστάθμισης), ήτοι, η αντιστάθμιση που χορηγείται για την παροχή της ΥΓΟΣ πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην Απόφαση ΥΓΟΣ και, ιδίως ότι η επιχείρηση δε λαμβάνει αντισταθμίσεις πέραν του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5.

Η παράγραφος 8 στη Συμφωνία Ανάθεσης κρίνεται σύμφωνη με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 της Απόφασης ΥΓΟΣ σύμφωνα με την οποία «όταν μια επιχείρηση λαμβάνει αντιστάθμιση πέραν του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 5, το κράτος μέλος θα ζητεί από την επιχείρηση να επιστρέψει την τυχόν εισπραχθείσα υπεραντιστάθμιση. Οι παραμέτροι για τον υπολογισμό της αντιστάθμισης ενημερώνονται για το μέλλον. Όταν το ποσό της υπεραντιστάθμισης δεν υπερβαίνει το 10% του ποσού της μέσης ετήσιας αντιστάθμισης, η εν λόγω υπεραντιστάθμιση μπορεί να μεταφερθεί στην επόμενη περίοδο και να αφαιρεθεί από το ποσό της αντιστάθμισης που οφείλεται για την περιόδο αυτή.»

Σημειώνεται ότι με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον μου από την Αρμόδια Αρχή δεν προνοείται εύλογο κέρδος σύμφωνα με την Απόφαση ΥΓΟΣ, επιπλέον δηλαδή της κάλυψης του προϋπολογίζομενου ελλείμματος για την εκπλήρωση της ΥΓΟΣ. Επίσης, το ποσό της αντιστάθμισης δεν καθορίζεται με διαδικασία δημόσιου διαγωνισμού (με εξαίρεση τη δυνατότητα προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού στο άρθρο 3 του Μέτρου) ή σε σύγκριση με τις δαπάνες μιας μέσης επιχείρησης με χρηστή διαχείριση. Εφόσον η δημόσια αρχή αποδεικνύει ότι η χορηγηθείσα αντιστάθμιση αντιστοιχεί στις καθαρές δαπάνες, οι οποίες υπολογίζονται βάσει των παραμέτρων που καθορίζονται στο Μέτρο και στη Συμφωνία Ανάθεσης, υπό το φως των υποδείξεων στην παρούσα Απόφαση μου ώστε να μην υφίσταται υπεραντιστάθμιση, η εν λόγω αντιστάθμιση θεωρείται κρατική ενίσχυση συμβατή με τους κανόνες της ΣΛΕΕ (εφόσον πληρούνται και οι άλλοι όροι που ορίζονται στην Απόφαση ΥΓΟΣ).

Ως προς την προκήρυξη διαγωνισμού, όπως προνοεί το άρθρο 3 του Μέτρου, σημειώνονται τα εξής: Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος (υποσημ. 6 ανωτέρω), μια ανοικτή, διαφανής και χωρίς διακρίσεις διαδικασία υποβολής προσφορών σύμφωνα με τους κανόνες των δημοσίων συμβάσεων¹² αποκλείει την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης. Σημειώνεται ωστόσο ότι η διαδικασία αυτή θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα επιλογής υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει την υπηρεσία αυτή με το μικρότερο κόστος για το κοινωνικό σύνολο. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής, «η προϋπόθεση είναι τα κριτήρια ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των ... κοινωνικών κριτηρίων, να αφορούν άμεσα το αντικείμενο της παρεχόμενης υπηρεσίας και επιτρέπουν στην πλέον συμφέρουσα οικονομικά προσφορά να είναι αντίστοιχη της αγοραίσιας αξίας» (μέρος 3.6.1 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής). Η ύπαρξη ενός τέτοιου διαγωνισμού αποκλείει την ύπαρξη του στοιχείου του «πλεονεκτήματος» με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ και ως εκ τούτου δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση.

¹² Για παράδειγμα η «ΟΔΗΓΙΑ 2004/18/EK ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114), στην οποία παραπέμπει η Ανακοίνωση της Επιτροπής.

Έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης - Συμφωνίες Ανάθεσης στο Μέρος 2 (ζ) της Απόφασης

Ως χρόνος χορήγησης μιας ενίσχυσης θεωρείται ο χρόνος παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης, ανεξάρτητα από το χρόνο πραγματικής καταβολής του ποσού της ενίσχυσης. Εν προκειμένω, το έννομο δικαίωμα θεωρείται ότι χορηγείται κατά το χρόνο υπογραφής των Συμφωνιών οπότε οι συμβάσεις αυτές συνομολογούνται.

Με βάση το Νόμο και την Απόφαση 2012/21/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για τις κρατικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση ΥΓΟΣ, κρίνεται πως το κοινοποιηθέν Μέτρο, πληροί τις προϋποθέσεις και ως εκ τούτου, μπορεί να εγκριθεί.

4. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΕΦΟΡΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

A. Το κοινοποιηθέν Μέτρο ενισχύεται, με τίτλο «Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων του Υπουργείου Υγείας, βάσει της Απόφασης 2012/21/ΕΕ για την Παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος», μαζί με το πρότυπο Συμφωνίας Ανάθεσης, που επισυνάπτεται στο Μέτρο, πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του Αρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ και, συνεπώς, συνιστά κρατική ενίσχυση.

B. Το Μέτρο είναι συμβατό με την Απόφαση της Επιτροπής της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2011 για την εφαρμογή του Αρθρου 106, παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ στις κρατικές ενισχύσεις, υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, και, ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, εγκρίνεται, υπό τον όρο ότι θα ληφθούν υπόψη οι κάτωθι επισημάνσεις, με βάση τις οποίες είτε θα πρέπει να γίνουν οι ανάλογες τροποποιήσεις/προσαρμογές, όπου οι επισημάνσεις αυτό επιβάλλουν, είτε οι δέουσες ενέργειες κατά την εφαρμογή του Μέτρου:

- (i) Η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύει, κατά την εφαρμογή του Μέτρου, ότι η χορηγηθείσα αντιστάθμιση αντιστοιχεί στις καθαρές δαπάνες, οι οποίες υπολογίζονται βάσει των παραμέτρων που καθορίζονται στο Μέτρο και στη Συμφωνία Ανάθεσης, υπό το φως των υποδείξεων στην παρούσα Απόφασή μου, ώστε να μην υφίσταται απεραντιστάθμιση. Συναφώς, στο Παράρτημα I (Σύντομη Περιγραφή των Υπηρεσιών που θα παρέχει ο Φορέας) της Συμφωνίας Ανάθεσης οι υπηρεσίες στις οποίες αφορά η Ανάθεση, θα πρέπει, σε εκάστη Συμφωνία Ανάθεσης να καθορίζονται λεπτομερώς, με ακρίβεια και σαφήνεια, κάτι που αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Απόφασης ΥΓΟΣ για την αντιστάθμιση.
- (ii) Είναι χρήσιμο, για σκοπούς νομικής ασφάλειας, όπως στο Μέτρο περιληφθούν στοιχεία (έστω ενδεικτικά) ως προς το μέγιστο ετήσιο ποσό αντιστάθμισης για παροχή ΥΓΟΣ, παρότι εδώ δεν ισχύει το όριο των 15 εκατ. ευρώ ανά ΥΓΟΣ στο εδάφιο άρθρο 2 (1) (α) της Απόφασης 2012/21/ΕΕ.
- (iii) Στο άρθρο 10.2 του Μέτρου, με βάση το οποίο παρέχεται η δυνατότητα αλλαγής χρήσης της ενίσχυσης με την έγκριση του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι, εάν η αλλαγή χρήσης συνιστά ουσιαστική μεταβολή των παραμέτρων (προγραμμάτων) όσον αφορά στην παροχή της υπηρεσίας, η οποία δεν προβλέφθηκε/δεν περιλαμβάνεται στην αρχική Συμφωνία Ανάθεσης, επιβάλλεται είτε η κίνηση νέας διαδικασίας, εάν η ανάθεση έχει γίνει με προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού με βάση το άρθρο 3 του Μέτρου, είτε η συνομολόγηση νέας Συμφωνίας Ανάθεσης, σε κάθε δε περίπτωση με επαναπροσδιορισμό της αντιστάθμισης. Επαναπροσδιορισμός της αντιστάθμισης επιβάλλεται και σε κάθε μεταβολή των επιλεξιμών δαπανών των προγραμμάτων, τα οποία καλύπτει η Συμφωνία Ανάθεσης. Νοείται ότι η νέα ρύθμιση θα είναι σύμφωνη με την παρούσα Απόφασή μου.
- (iv) Ως προς την πρόνοια στο άρθρο 7 της Συμφωνίας Ανάθεσης, που αφορά στο συμψηφισμό της αντιστάθμισης με οφειλές του φορέα (δικαιούχου) προς το κράτος, σημειώνεται ότι: Η μη εισπραξη από το κράτος οφειλόμενων σε αυτό ποσών από επιχειρήσεις, η οποία δύναται να λάβει οποιαδήποτε μορφή, όπως διαγραφή οφειλών, από μόνη της, συνιστά κρατική ενίσχυση προς τις επιχειρήσεις αυτές, αφού ενέχει το στοιχείο της απώλειας κρατικών πόρων με βάση το άρθρο 107 (1) της ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, πρόκειται για ενίσχυση λειτουργικής μορφής, καθότι τις απαλλάσσει από συνήθεις λειτουργικές τους δαπάνες χωρίς να αναλαμβάνουν οποιαδήποτε υποχρέωση. Η ενίσχυση αυτή, ως τέτοια, απαγορεύεται αυστηρά από τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Ο συμψηφισμός, στην ουσία, θα αποτελεί καταβολή από το ίδιο το κράτος των οφειλών των εν λόγω φορέων προς αυτό.
- (v) Αναφορικά με την προκήρυξη διαγωνισμού, με βάση το άρθρο 3 του Μέτρου, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις στην αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος, μια ανοικτή, διαφανής και χωρίς διακρίσεις διαδικασία υποβολής προσφορών σύμφωνα με τους κανόνες των δημοσίων συμβάσεων¹³, αποκλείει την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης.

Γ. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Υγείας.

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ,
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Λευκωσία, 18 Μαρτίου 2016.

E.E.K.E. 25.06.005.363 (13.14.002.004. 2.3.14.7.1.12)

¹³ Για παράδειγμα η «ΟΔΗΓΙΑ 2004/18/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114), στην οποία παραπέμπει η Ανακοίνωση της Επιτροπής.